

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta filozofická

Katědra blízkovýchodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(Posudek oponenta)

Práci předložil(a) student(ka): **Petra Kaplanová**

Název práce: **Proces zasnub a svatby v současné Alexandrii**

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci ve firmě): Mgr. Daniel Křížek, Ph.D.

1. CÍL PRÁCE (uveďte, do jaké míry byl naplněn):

Cílem práce bylo pomocí terénního výzkumu popsat proces zasnub a svatby ve vybrané společenské skupině v Alexandrii. Takto stanovený cíl byl splněn.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Těžištěm předkládané práce je popis zvyklostí a rituálů přítomných v procesu zasnub a svatby ve vybrané společenské skupině v Alexandrii. Hned zde bych měl jednu připomínku. Očekával bych přesnější vymezení, definování skupiny, ze které pocházel výzkumný vzorek. „Střední a vyšší vzdělaná vrstva obyvatelstva Alexandrie“ (str. 3) je příliš vágní kategorie bez jasných kritérií. Bez odkazu na reálnou ekonomickou situaci konkrétních respondentů pak ztrácí na významu například tvrzení, že si dotyční v případě svatby žijí nad poměry. A hlavně jde o prevenci možných neadekvátních generalizací.

Po samotném úvodu a seznámení s metodikou práce autorka přechází přímo ke zmíněnému popisu, který vychází výhradně z primárních dat získaných autorkou během jejích pobytů v Alexandrii terénním výzkumem. Tento popis je poměrně bohatý a barvitý a zakládá se na rozhovorech (a samozřejmě pozorováních) s nemalým vzorkem respondentů, jejichž výpovědi v textu vhodně ilustrují fakta předkládaná autorkou. Dovolil bych si zde jen otázku, zda neexistují podobné publikované výzkumy zaměřené na stejný jev v egyptské společnosti (nejen v Alexandrii či ve střední třídě)? Pokud ne, čtenář by s tím mohl být seznámen, pokud ano, mohly by být alespoň zmíněny.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Jazykový projev autorky je na dobré úrovni, předložený text je čtivý, až na výjimky srozumitelný (např. první čtyři řádky kap. 5.1.1) a prostý chyb („standartní“) a překlepů. Místy však má autorka problémy udržet odborný styl, např. na str. 35 dole: „To bych ale řekla, že bude tak jeden hezký případ z tisíců.“ (když odhlédneme od stylu, kde jsou nějaká data pro takový odhad?). Osobně také věřím v „lásku, která překoná vše“ (str. 41), to však neznamená, že to budu sdělovat čtenáři dychtícímu po odborných znalostech. Napříště by se autorka také mohla v úvodu vyhnout podmiňovacímu způsobu („v první kapitole bych se ráda věnovala“ aj.), který je neadekvátní. Grafická úprava je v pořádku, kapitoly jsou členěny přehledně. Práce obsahuje jako přílohy jednak doplňující informace k metodám práce, jednak fotografie z výzkumu. Vzhledem k tomu, že autorka nevěnovala příliš pozornosti širšímu kontextu zvoleného jevu, je i seznam literatury poměrně stručný. Chybí v něm však například zdroj hadíthů, na které se odkazuje na str. 14 – mimochodem by bylo rozhodně žádoucí při odkazování uvést minimálně číslo hadíthu (ano, hadíth se píše s dlouhým „í“). Zásadní problém je však ve faktu, že seznam použité literatury obsahuje 14 položek, přitom v práci se odkazuje na pouhé tři z těchto položek. Z toho jedna je Korán a druhá příručka k metodě SnowBall. Obecně je jen těžko přijatelné v případě bakalářské práce téměř zcela se vyhnout práci s relevantní literaturou a jejímu adekvátnímu zapracování do textu.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Velmi si cením iniciativy autorky, která se rozhodla přímo v terénu poznat a následně popsat určité kulturní prvky typické pro vybranou sociální skupinu. Výsledkem její evidentně odhodlané a usilovné práce je v rámci možností velice slušný etnografický text. Navzdory všem slabinám, které by v navazujícím stupni studia již nebyly přijatelné, jde z mého pohledu o pozoruhodnou práci plnou zajímavých poznatků. Proto také níže uvedené hodnocení. Následující připomínky a podněty nechť autorka chápe jako snahu pomoci jí v případě budoucích podobných pokusů k vyšší kvalitě. Tedy, v etnografii jistě nejde v první řadě o interpretaci sociálních či kulturních jevů, je však vhodné tyto jevy alespoň zasadit do relevantního kontextu. Když se v předloženém textu zmiňují různá pravidla související se sňatkem, čtenář většinou tápe, kdy jde o normu šarífy, kdy o normu sekulárního státu a kdy o místní zvyklost. Teoretické zarámování popisu reality vztahem k náboženskému právu by práci přidalo na váze. Jen pro příklad, na str. 17 se hovoří o svědčích smlouvy, kterými mohou být dva muži nebo muž a dvě ženy. Jde ale o přístup všech sunnitských právních škol? K jakému madhabu vlastně patří respondenti? Je to pro ně nějak určující, důležité? A podobně. Podobných míst je v práci více. Také by autorka neměla šetřit s přepisem originálních arabských výrazů, jednak tím prokazuje znalost a zvyšuje důvěryhodnost práce, jednak umožňuje čtenáři rychlejší související orientaci. Potom pozor na nepodložené až naivní generalizace. Tak například: lze na základě výzkumu v Alexandrii tvrdit, že „V Egyptě...vše musí být perfektní od začátku až do konce.“ (str. 41)? Nebo: „Ženy v Egyptě se vdávají stále v podstatě z rozumu“, zatímco „...ženy v Evropě se vdávají spíše z lásky“ (str. 42)! A nakonec, není samozřejmě od věci vstupovat do antropologického výzkumu se stanovenými hypotézami a věnovat se pak jejich testování. Nemluvil bych však v závěru práce o potvrzování či vyvrácení nějakých hypotéz, když žádné nebyly v úvodu ani jinde v práci jasně stanoveny.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

- 1) S jakými problémy se musela autorka potýkat při výzkumu?
- 2) Co jsou pro autorku „nestandardní svatby“? Jinak, co jsou „standardní svatby“? (viz str. 38)

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

(výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě):

Velmi dobře.

Datum: 25.5.2014

Podpis:

